

2 Timoteo

Pauloŋe Timoteohât ekap betŋan kulemguop.

1 ¹O nanne Timoteo,
Nâmâ Paulo. Anitâ ikŋahâk Yesu Kiristohât aposolo sâŋm âi nihimu mem mansan. Kiristo orop biwinnenŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu Anitâŋe manman kârikŋahât pat kuningimu tap. Yakât den pat lohimbi hânŋan kulemŋan mansai yeŋgâlen ari ekyongowehât Kiristoŋe hânŋânnohop. ²Otmu den pat ya ekgohomune nânŋârâ bulâŋe otmu nanŋe âwânŋaŋe tânahomawot yakât dopŋeâk tânahom yâkâlen biwinetŋaŋe kepeim hoŋ bawaŋgimait. Gâhât nânŋâm Anitâ yuwu sâŋm ulitguman. “O Awoŋ, gâŋe Kutdânenŋe Yesu Kiristo orop Timoteo nânŋâwawŋim tihitŋe otmutâ biwiŋe sânduk sâekgât ulitgohoan.” Yawu sâŋm ulitguman.

Pauloŋe Timoteo mem hewewej tuhuop.

³Tâmbâlipnâŋe Anitâ hoŋ bawaŋgim gaminiwi dop yawuâk nâŋe gurâ hoŋ bawaŋgim gan. Hoŋ bawaŋgimune Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe biwine ekmu ârândânŋ otmap yawu nânŋâman. Otmu omoŋe hilâmŋe Anitâ ulitguman yan gâhât nânŋâm ulitguman. ⁴Emelâk Epeso kapiân tatmâ biwinetŋaŋe kepeiakmâ manmâ dondâ iseŋgiwit yakât gâhât nânŋâhihiman. Yâhâpŋe eŋakmâ tep hero nanŋanŋiromgâlâk nânŋâman. ⁵Emelâk buwuhe, kutŋe Loisi sâŋm, yâkŋe Kiristohâlen biwiŋaŋe kepeim manminiop. Otmu mâmâhe, kutŋe Yunike, yâk gurâ yawuâk. Yakât otmâ gâŋe yawuâk yâkâlen biwihaŋe kepeim manmâ gat yakât gâhât nânŋâm eŋgat yâhâp ki otman. ⁶Yawu nanŋan yakât otmâ emelâk Kiristohât komot yeŋgât kunlipyenŋe orop âi sâŋm gihim kungan mewin sâp yapâek Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otgihimu âi mendâ bulâŋe tetem gap. Otmu bulâŋe yawuâk tetem yâhâwuapgât kârihem kinmâ âi ya biwihaŋe mem tuhuwat. ⁷Nenŋe Anitâhâlen biwinnenŋaŋe kepeimunŋe

lohimbi nombotŋaŋe umatŋe âlâlâ ningimai. Yawu otŋetâ biwinenŋe orotok sâmapgât ikŋe Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otningimu biwinenŋe galemahom lohimbi lohotŋan otmâ buku otŋiŋgimain.

⁸Kiristohâlen biwine kinmap ya ki kurihim manmâ gaman. Yakât otmâ Kiristohât den pat âlepŋe lohimbi ekyongomune ya lok nombotŋaŋe nâŋgâŋetâ gemu bet pilâm pâi emetŋan mem katnekŋetâ manmâ gan. Otmu gâŋe yâkâlen biwihane kepeim nâ orop tânahom den pat âlepŋe ekyongom gawit ya ki kurihim manbuat. Yawu manmâ lohimbi den pat ya ekyongorâ nâŋgâm biwiyene yâkâlen katŋetgât nanŋan. Yâhâ lok nombotŋaŋe den ya nâŋgâm hâkâŋ otmâ mem âlâlâ tuhuheknomai yan Anitâhât wâtŋan kinmâ ki lohotŋe otbuat. ⁹⁻¹⁰Anitâŋe hân himbim ki kândikyotgowân Yesu Kiristo hâŋgâŋumu ge nen Anitâhât lohimbi menenekmâ manman kârikŋan katnenekbuap ya sâm kalop. Yakât otmâ nenŋe otbin mewin yakât ki nâŋgâop. Ikŋe eŋgatŋeak otmâ Kutdânenŋe Yesu Kiristo hâŋgâŋumu ge sâreerenekmâ kawenenŋan kinmu kuŋetâ muop. Muop yamâ benŋe mumuŋambâ mem yahatmu Mumuhât Amboŋe Satan ya mem ge katmâ manman kârikŋe mem teteningiop. Yakât den pat âlepŋe eknongoŋetâ nâŋgâwin yan Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mem hewewenŋe tuhunenekmu Kiristohâlen biwinenŋaŋe kepeiwin. Yawu otmunŋe Anitâŋe nine nanne baratne sâm manman kârikŋahât pat kuningiop.

¹¹Otmu nâŋe den pat âlepŋe lohimbi kâsikum ŋiŋgiwehât Anitâŋe aposolo âi sâm nihimu mem mansan. ¹²Âi yu mem lohimbi den pat âlepŋe kâsikum ŋiŋgimune yakât menekmâ pâi emetŋan katnekŋetâ hâhiwin kakŋan mansan. Yawu mansan yamâ Kiristohâlen biwinaŋe tiŋâk kepeim mansan. Yakât otmâ âi nihiop yu biwinaŋe mem tuhum manmâ yâhâwomgât mâmâŋe otnihimap. Otmu yawuâk mâmâŋe otnihimu âi yu tuhum manmâ yâhâm yaŋak mumbom. Otmu hâmbâi Kiristoŋe âwurem ge menenekbuawân âi yukât hâmeŋe nihimu membom yakât nâŋgâm biwi yâhâp ki otman. ¹³Kiristohât den bulâŋe yakât mâtâpŋe nâŋgâm heŋgeŋguhât den kâsikum gihim gan. Den mâtâpŋe ya ki tâpikgum gike nâŋgân nâŋgân watmâ lohimbi kâsikum ŋiŋgiwuat. Yawu otmâ Kiristo orop biwiyetŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu Anitâŋe manman kârikŋan katgekbuap yakât biwi yâhâp ki otmâ lohimbi hoŋ bayiŋgiwuat. ¹⁴Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe biwinenŋan ge tatmapŋe mâmâŋe otgihimu Kiristohât lohimbi ikŋe den pat kâsikum ŋiŋgim mem hewewenŋe tuhuyekbuat sâm âi gihiwin. Ya biwihane tiŋâk mem tuhuwuatgât nanŋan.

¹⁵Emelâk topŋe katmâ den âiân katnekbi yan Asia hân ambolipŋaŋe tânnohoŋet sâm ekyongowan yamâ yâkŋe nâ ki tânnohowi. Sâp yan bukuyâhâtnetŋe, kutyetŋe Pihelo yet Hemohene, yâkŋe betnohom âlâengen ariowot. ¹⁶⁻¹⁷Yawu gârâmâ bukunetŋe âlâ, kutŋe Onesiporo,

yâkŋe konok Epeso kapi pilâm Roma kapi yuân takaop. Taka pânnekmâ kapi hawangum yâhâm giop. Yâhâ nâmâ pâi emetŋan tatmune yan taka mem tetenehop. Mem tetenekmâ pâi emetŋan yâhâmune girawu me girawu tuhuneknomai yakât nângâm ki gorâwaŋgiop. In tihitŋe bia pâi emetŋan gam nekmu orowâk tatmâ den huhum biwine mem hewewej tuhuop. Otmu Kutdânenŋaŋe yâkât imbiŋe naomŋe yengât nângâyŋingim tihityeŋe olâkgât ulitguman. ¹⁸Hâmbâi sâp patoen Kutdânenŋaŋe âwurem ge menenekmu Anitâŋe biwinenŋahât topŋe ekmâ otbin mewin yakât matŋe kâpekningiwuawân Onesiporohât nângâwaŋgiuwap. Emelâk gâ orop Epeso kapiân manmâ Kiristohât den kâsikum yŋingiminiwit yan yâkŋe tânnotgominiop ya nangat.

Timoteoŋe Kiristo hoŋ bawangiwuappgât Pauloŋe sâop.

2 ¹Nanne, Timoteo, emelâk Pihelo yet Hemoheneŋe Kiristohât âi pilâm ariowot yawu ki otbuat. Gâŋeâmâ Yesu Kiristohât wâtŋan kinmâ kârihem hoŋ bayŋingim manbuat. ²Otmu nâŋe Kiristohât den pat âlepŋe ya lohimbi kâsikum yŋingiwani yan gâ orowâk tatmâ nângâm gawi. Otmu âi gihiwan yakât dopŋeâk gâku yawuâk lok nombotŋe Kiristohâlen biwiyeŋaŋe kepeim manmaiŋe lohimbi den kâsikum yŋinginomaihat meyekmâ âi sâm yŋingiwuat.

³⁻⁴Otmu Kiristohât tem lâum âi târârâhâk mem manbuat yakât den âlâen hâum yuwu sâmune nângâ. Hep beroneâmâ kunlipyeŋaŋe yekŋetâ ârândâŋ olâk sâm yâkŋe den sâmai ya watmâ ari otŋetâ dopŋan otmap. Otmu umatŋe lâunomai yakât nângâm ki gorâyŋingimap. Yâkŋeâmâ lohimbi inŋe manmai yawu ki manmai. Yakât nângâm umatŋe âlâlâ kakgan yâhâuwap yan gâŋe Kutdâ tem lâuwaŋgirâ yâkŋe gâ gekmu ârândâŋ otbuap. ⁵Otmu den âlâen hâum sâwe. Lok kiŋgitŋe orowâkŋe senŋe âlâlâ âilonŋo katŋetâ tatbuap ya menom sâm emet inânŋan dop miakmâ yâhâmai. Dop miakmaiân lok âlâ me âlâŋe otmâ hilipgumai yamâ galemyeŋaŋe watyekmap. Yakât otmâ gâŋe manmange galemgum heŋgeŋgum manbuat. ⁶Otmu den âlâen hâum sâwe. Lok âlâ me âlâŋe âi kalam tuhumaiŋe yapâ sot mem nemai. Otmu gâŋe Kiristohât nep ya biwihaŋe hikum tuhuwuat yakât matŋe hâmbâi gihimu membuat. ⁷Den âlâen hâum ekgohoan yu mem mete tuhuwuat yanâmâ Anitâŋe nângân nângâŋe mem pâroŋ pilâhihimu manman girawu mandâ ârândâŋ otbuap yakât topŋe nângâuwuat.

⁸Yesu Kiristo yamâ Dawitihât senâmbâ gâtŋe. Yâkŋe mumu Anitâŋe mumuŋambâ mem yahatmu himbimân yâhâmu orowâk tawot. Yakât nângâm umatŋe âlâlâ kakgan yâhâmu biwihe ki orotok sâuwap. Nâŋe lohimbi hânŋan kulemŋan manmâ arai ya yengâlen ari Kiristohât den pat ya ekyongom gan. ⁹Yakât otmâ nâhât lok bâleŋe sâm ip kârikŋaŋe hikunekmâ pâi emetŋan katnekŋetâ hâhiwin kakŋan mansan. Yâhâ

nâñeâmâ yawu mansan gârâmâ Kiristohât den pat ya sâmba haok tuhunomaihât mâtâp yamâ ki maŋguyiŋgiai. ¹⁰Den pat ya sâmba haok tuhuŋetâ Anitâñe lohimbi meyekmâ manman kârikŋan katyekmu heronje kakŋan manmâ yâhâmbisâihât sâmba kalop. Yakât otmâ lohimbi yañeâmâ Yesu Kiristohâlen biwiyeñe katñetgât nâñgâm hâhiwin kakŋan mansan ¹¹Den yuwu ekgohomune nâñgârâ bulâñe olâk.

“Yâkñe manmanñe pilâm howanân kuñetâ muop. Yakât dopñeâk nenñe manmannenñe bâleñe pilâwin. Otmu Anitâñe mumuñambâ mem yahatmu manman kârikñe mem teteningiop. Yakât otmâ yâkâlen biwinenñe kepeim manman kârikŋan manbisâin. ¹²Lohimbi belângen manmaiñe mem âlâlâ tuhunenekñetâ yâkâlen biwinenñe kepeim mannom otmuâmâ yâkñe âwurem ge menekmu orowâk tatmâ lohimbi galemयोगom mannom. Yawu gârâmâ nenñe betgunom otmuâmâ yâku yawuâk betnongowuap. ¹³Yâhâ betgunom biwinenñe kârikñe otmu mannom otmuâmâ matñe umatñe kâpekningiwuapgât den sâmba kalop ya ki kumbuap. Iknje biwi nâñgân nâñgânñan tatmap ya pilâm yan ondop otbuapgât dop âlâ ki tap. Yawu.”

Timoteoñe Anitâhât den ki kelanğatmâ lohimbi kâsikum yinğiop.

¹⁴Den sâmba aran yu Kiristohât lohimbi ekyongowuat. Otmu Anitâhât senñan kinmâ kuyiŋgirâ den kakŋan ki sahanğinomai. Yâhâ den kakŋan sahanğinomai yañe mem bâleyekmu hiliwahonomai. ¹⁵Otmu gâñe Anitâhât den bulâñe ki kelanğatmâ lohimbi kâsikum yinğiwuat. Anitâñe nekmu ârândân olâk sâmba âi sâmba gihiwan ya biwihañe tinğak mem yâkât den tâñ tâñak kâsikum yinğiwuat. Yawu otmâ ki aŋulakbuat. ¹⁶Yâhâ lohimbi nombotñe yeñe nâñgân nâñgân watmâ den tâñgât sâmba den kakŋan sahanğimai. Yawu otmâ Kiristohât mâtâp pilâm manman bâleñahât mâtâp watmâ dondâ otmâ hilipğumai. ¹⁷Yakât dop kum yuwu sâmba nâñgâ. Lohimbi âlâ me âlâ hâk bâle teteyiŋgimap yañe hârok mem bâleyekmu hiliwahonomai. Yakât dopñeâk lok yañeâmâ den perâkñe sâmba bukulipyenje kâsikum yinğinjetâ nâñgânjetâ bulâñe otmu ya watmâ manmâ hiliwahonomai. ¹⁸Yenğâlen gâtñe lok yâhâp, kutyetñe Himenai yet Pileto, yâkñe Kiristohât den bulâñe pilâm den yuwu kâsikum yinğimawot. Mumuñambâ yahatnomgât dop âlâ ki tap sâmba den perâkñe kâsikum yinğimawot. Den perâkñe ya kâsikum yinğimutâ buku nombotñe nâñgânjetâ bulâñe otmu Kiristohât den bulâñe betgunom mansai. ¹⁹Yawu gârâmâ nenñe saran aim kânâñgâmunñe ñiwiñ ñiwiñ sâmba kinmap yakât dopñeâk Anitâñe ikñe lohimbi meyekmu yâkâlenâk biwiyeñe kepeim manmai. Yâkâlen biwiyeñe kepeim manmai ya yenğât yuwu sâop.

“Lohimbi âlâ me âlâñe Kutdâhâlen biwiyeñe kepeim mansai ya yenğât biwiyeñahât topñe nanğap.”

Otmu âlâmâ yuwu sâop.

“Lohimbi âlâ me âlâje “Kutdâhâlen biwinaje kepeim tem lâuwanjiman,” yawu sâm lohimbi ekyongomai yaŋe orotmeme kiŋgoŋ pilâm manman târârâhâk mannomai.” Yawu.

²⁰Otmu nen Kiristohât lohimbi bulâje lok perâkŋe orop hohet guhet mansain yakât topŋe nâŋgârâ keterahâkgât den âlâen hâum yuwu sâmune nâŋgâ. Emet pato âlâhât kâlehen kondo hâhâp senje âlâlâ topŋe topŋe tuhum katŋetâ tatmap. Tuhum katbi yamâ nombotŋe goli otmu siliwa yaŋe tuhum katbi. Otmu nombotŋe âlâmâ denŋopŋe mem kutakum tuhuwi. Otmu nombotŋeâmâ nakŋe hâwim katbi. Yâhâ emet amboŋaŋe senje âlâlâ nombotŋe yakât nâŋgâŋetâ yahatmu hâwurum emet biwiŋe âlâen katŋetâ tatmap yan lok papato im yahatmai. Yâhâ nombotŋe âlâmâ yakât nâŋgâŋetâ gemu ya hâwurum emet pondoân katŋetâ tatmap. Dop yawuâk nenŋe oset guset manmain. ²¹Yâhâ Kiristohât lohimbi âlâ me âlâje lok perâkŋe yengât orotmeme bâleŋe bet pilâm keterakmâ yeŋeâk mannomai yamâ Kutdâyeŋaŋe âi âlepŋe yiŋgimu menomai.

²²Lok nombotŋaŋe nimnaom yengât nâŋgân nâŋgân ya watmâ yu me ya otmai. Yâhâ lok nombotŋaŋeâmâ biwiyeŋe galemahom târârâhâk manmai. Yawu manmai yaŋeâmâ yu me ya otno sâm aŋgoân Kutdâ ulitgunetâ nâŋgân nâŋgân âlepŋe biwiyeŋan katmap. Otmu gâŋe yawu otdâ Anitâŋe nâŋgân nâŋgâŋe mem pâroŋ pilâhihimi Kiristohât den lâum lok âlâ me âlâhât den sâm hâreyiŋgirâ ârândâŋ otbuap. Den sâm hâreyiŋgirâ ârândâŋ otbuap yanâmâ Kiristohât lohimbi orop biwiyeŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu buku oraŋginomai. ²³Yâhâ lok nombotŋe yengât biwiyeŋambâ nâŋgân nâŋgân tâŋât âlâlâ tetemap ya gâ orop alahune sâm otnomai ya ki nâŋgâyiŋgiuwat. Lok yawuya orop den tâŋât alahumai yan den yaŋe ba tom tomŋe otmu yaŋak den kakŋan sahaŋgimai. ²⁴Nenŋeâmâ Kutdâ hoŋ bawaŋgimain. Yakât otmâ nenŋe lohimbi kerek ewe katyekmâ lohotŋan den kâsikum yiŋginom. Yawu otmâ yâk orop den kakŋan ki sahaŋginom. ²⁵⁻²⁶Yawu otyiŋginom yanâmâ Anitâŋe biwiyeŋan kioŋmu nâŋgân nâŋgânyeŋe keterakiŋgimu Kiristohât den nâŋgâŋetâ bulâje otmu yâkâlen biwiyeŋe katnomai. Yâkâlen biwiyeŋe katnomai yan Satangât paŋgoŋân kioŋmâ hoŋ bawaŋgim gai yapâ holanŋyekmu Kiristohât tem lâuwanjinoimai.

Kiristo âwurem gewuap sâp yan lohimbi yuwu otmâ mannomai.

3 ¹Den âlâ yuwu sâmune nâŋgâ. Kiristo âwurem gewuapgât sâp tâlâhuwuap yan lohimbiŋe yuwu otŋetâ bâlewuap. ²Lohimbi nombotŋaŋe yeŋahât nâŋgâŋetâ yahatmu hâkyeŋe mepaenomai. Hâkyeŋe mepaem tewetsenŋahâlâk nâŋgâm tepyeŋe umatŋe otbuap. Yawu otmâ bukulipyenŋe yengât nâŋgâŋetâ gemu nâŋgâm bâleyiŋgim hâiyeknomai. Âwâ mâmâlipyeŋaŋe mem ga katyekmâ tihityeŋe otmâ

gamai yakât nângânetâ porap otmu ki ewe katyekmâ tem lâuyinginomai. Otmu yakât dopņeâk Anitâ ki ewe katmâ yâkât den lâunomai. ³Lohimbi âlâ me âlâ yekmâ mem bâleyeknomai. Lok nombotņaje otņetâ bâlewup yakât tepyeņe kou kâlâp semu yanâk matņe yinginomai. Otmu den guruk sâmbukulipyene yeņgât belângen sânomai. Otmu bukulipyene kâityongom hâmeyeņe bitnomai. Yâhâ girawu manņetâ âlepņe otbuap yakât ki nângânomai. ⁴Yawu otmâ Anitâ betbaņgim yu me ya ekņâlem otmâ hilipgunomai. ⁵Lok yawuya nombotņaje topyeņe kurihiakmâ Kiristohât lohimbiņe otmai memai yawuâk otmâ yeņgâlen torokatnomai. Yawu gârâmâ biwiyene maņguakmu manņetâ Anitâņe ki mâmâņe otyingimip. Lok yawuyaņe Kiristohât komolân torokatmai hât sen galemâk manbuat. ⁶⁻⁷Lok yawuyaņe yuwu otmai. Imbi nombotņaje otņetâ bâlemap yakât nângânetâ biwiyenjan hâumu girawu manmunņe Anitâņe nenekmu ârândâņ otbuap sâmbukgât nângân nângân âlâ watmâ ya pilâm âlâ watmâ tuhumai. Yawu otņetâ nângân nângânyene hâlim milim otmu Kiristohât mâtâp ekņetâ ki keterakyingimip. Yakât otmâ lok yawuyaņe imbi yuwuya yeņgât biwiyenjan kionetâ den ya nângânetâ bulâņe otmu lok naomlipyene yeņgât manmanyene mem bâleyingimai. ⁸Kândikum emelâk Moseņe Anitâhât lau lâum Aihita yeņgât lok kunņe yâkâlen ari yâkât den ekuop yan Aihita lok yâhâp, kutyetņe, Yane yet Yambere, yâkņe Anitâhât den kakņan sâowot. Yakât dopņeâk lok perâkņe yeņgât yan yaņe Anitâhât den bulâņe kakņan sâmai. Nângân nângân bâleņahât Amboņe, Satanņe lok ya yeņgât nângân nângânyene mem bâleyingimu Kiristohât den pat âlepņe nângânetâ helekņe otmap. Yakât otmâ hiliwahonomai hât pat mansai. ⁹Otmu emelâk Yane yet Yambereņe Anitâhât den kakņan sâowot yan topyetņe tetekņan tetemu lohimbiņe ekbi. Yakât dopņeâk lok perâkņe yuâmâ sâp kâlep ki otmuâk topyeņe tetemu Kiristohât lohimbiņe yekmâ lok kopa sânomai.

Pauloņe Timoteo den katbaņgiop.

¹⁰Nanne, Timoteo, Anitâņe mâmâņe otnihim tihitne otmâ gap yakât topņe nângâm heņgeņguat. Emelâk tânahom gawit yan Kiristohâlen biwinaņe kepeim yâkât den pat âlepņe lohimbi kâsikum yingiminiwan. Sâp yan girawu manban ya nehon. Lohimbi nombotņaje sâmbâlenihiwi ya ewe katyekmâ buku otyingiwani. Otmu umatņe âlâlâ kaknan yâhâop yan biwine ki houņ sâop. ¹¹Kapi kalimbu, kutyene Antiok, Ikonion, Listera yan ari tatmâ Kiristohât den pat âlepņe kapi ambolipņe kâsikum yingiwani. Kâsikum yingimune nombotņaje den ya nângânetâ gemu bet pilâm mem âlâlâ tuhunekņetâ hâhiwin nângâm bâsok muwan. Mumbâm yamâ Kutdâņe tihitne otmu hâmene kinop.

¹²Yakât yuwu sâmune nângâ. Lohimbi âlâ me âlâņe Kiristo orop biwiyenjaņe kepeiakmâ konohâk otmu Anitâ hoņ bawaņgimai yâhâmâ

lok belângen manmaiŋe mem âlâlâ tuhuyekmai. ¹³Lok perâkŋaŋe biwiyeye kurihiakmâ Kiristohât lohimbi kâityongom mansai. Yawu otŋetâ bâlemap yawuâk torokatmâ otmâ yâhâŋetâ dondâ bâlewuap. Otŋetâ bâlemap yakât nâŋgâŋetâ bulâŋe otmu yawuâk watmâ yâhâm hiliwahonomai. ¹⁴Yâhâ gâmâ nâŋe Kiristohât den kâsikum gihimune nâŋgâon. Ya nâŋgârâ bulâŋe otmu yâkâlen biwihaye kepeim manmâ gat. Yakât otmâ nâhât topne naŋgat. Yakât otmâ Kiristohât den yawuâk lâum manbuatgât naŋgan. ¹⁵Emelâk Anitâhât poropeteliŋe otmu hoŋ bawalipŋaŋe yâkât den kulemguiwi ya mâmâhe buwuhaye lepatgambâek kâsikum gihiminiowot. Yakât otmâ den ya nâŋgâm heŋgeŋgum Kiristohâlen biwihaye tiŋâke kepeim manbuat. Yawu manmâ yâhâwuap otmuâmâ Kiristoŋe âwurem ge menenekbuap yan Anitâŋe manman kârikŋan orowâk katnenekbuap. ¹⁶Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe Anitâhât poropeteliŋe otmu hoŋ bawalipŋe yeŋgât biwiyeye mem hewewey tuhumu Anitâhât den ya tâŋ tâŋâk kulemguiwi. Yakât otmâ den ya kâsikum lohimbi yingimunŋe nâŋgâŋetâ bulâŋe otmu Anitâhât topŋe nâŋgâm heŋgeŋgunomai. Yawu nâŋgâm orotmeme girawu manŋetâ yekmu ârândâŋ otbuap yakât nâŋgâŋetâ haŋ sâyingimu manmanyeye kelihakmu mannomai. ¹⁷Otmu nenŋe Kutdâhât wâtŋan kinmâ den ya nâŋgâm heŋgeŋgum hoŋ bawaŋgim nepŋe tuhunom yanâmâ yakât bulâŋe âilonŋo tetewuap.

4 ¹Nâŋe Anitâ yet Yesu Kiristo yetgât senyetŋan kinmâ yuwu sâmunne nâŋgâ. Kiristoŋe âwurem gewuap yan lohimbi emelâk muwi, me yiwerenŋe mansain yu, otmu hâmbâi tetem mannomai, kerek nengât biwinenŋe ekbuap. Yawu otmâ nenŋe yâkâlen biwinenŋaŋe kepeimain nenâmâ menenekmâ manman kârikŋan katnenekmu manbisâin. Yakât nâŋgâm den yuwu sâmunne nâŋgâm lâum manbuat. ²⁻⁴Hâmbâi Kiristoŋe âwurem gewuap sâp ya tâlâhuwuap yan Anitâhât hoŋ bawalipŋaŋe ikŋe den bulâŋe lohimbi tâŋ tâŋâk kâsikum yinginomai. Kâsikum yinginetâ lohimbi nombotŋaŋe ki nâŋgâm nâŋgâm mannomai. Ki nâŋgâm nâŋgâm manŋetâ ândâpyeŋe kârikŋe otbuap. Yawu manmâ lok âlâ me âlâŋe den lohotŋan kâsikum ningim heronŋe kakŋan katnenekŋetâ manne sâm yeŋe eŋgatyeneâk otmâ lok yawuya yeŋgât pâinyeknomai. Yawu gârâmâ lok perâkŋe mem teteyekŋetâ den tâŋât topŋe topŋe kâsikum yinginetâ nâŋgânomai. Yawu gârâmâ sâp yiwerenŋe yuâmâ Kiristohât den kâsikum yinginom. Lohimbi belângen manmaiŋe Kiristohâlen biwiyeye katŋetgât gâŋeâmâ hewewey otmâ den pat âlepŋe ya sâm holaŋmâ eŋgatyenjan gewuat. Yâhâ nombotŋaŋe nâŋgâŋetâ umatŋe otmap yâhâmâ mem hewewey tuhuyekbuat. Yâhâ nombotŋe âlâŋeâmâ nâŋgâm pâpgumai yamâ lohotŋan kâsikum yingirâ nâŋgân nâŋgânyeye pâronŋ sâmu haŋ sâyingiwuap. ⁵Otmu wuân me wuân gâhâlen tetewuap yan biwihe ahom niakmapgât galemahom manbuat. Otmu lok belângen manmaiŋe mem

âlâlâ tuhuhekjetâ hâhiwin kakŋan manmâ yâhâwuât yan Anitâhât wâtŋan kinmâ hoŋ bawaŋgim Kiristohât den pat âlepŋe kâsikum yingim heŋgeŋguwuât.

⁶Yâhâ nâ otnihinomai yakât nâŋgâm den âlâen hâum sâmune nâŋgâ. Emelâk papatolipnenŋaŋe Anitâ mepaem yan noniŋ bulimakao gâim katbaŋgiminiwi. Yakât kakŋan wain to moselenjetâ gemu yan Anitâŋe nâŋgâmu ârândân otniniop. Yakât dopŋeâk nâ nohoŋetâ mumbom yan hepnâŋe gemu ârândân otbuap. ⁷Emelâk Kutdânenŋaŋe menekmâ aposolo âi sâm nihiop ya biwinaŋe tiŋâk mem tuhum gan. Yakât nâŋgâmune ârândân oap. Otmu âlâ torokatmâ tuhumbâmgât dop âlâ ki tap. ⁸Kutdâhâlen biwinenŋaŋe kepeim manmain. Yakât âwurem ge menenekbuap nâŋgâm mambotbaŋgimain. Yâhâ âwurem ge menenekbuawân biwinenŋe ekmâ hâmeŋe tâŋ tâŋâk ningiwuap. Nâŋe hoŋ bawaŋgimune nekmu ârândân otmap. Yakât otmâ hâmeŋe âilonŋo nihimu membom. Sâp yan pat yakât bulâŋe nihimu membom.

Den bâiŋe sâm hâreop.

⁹⁻¹²Aiop, bukunenŋe âlâ, kutŋe Dema, yâkŋe ikŋe manmanŋahâlâk nâŋgâmu yahalop. Yawu otmâ nâ pilânekma Tesalonike kapiân ariop. Otmu bukunenŋe âlâmâ, kutŋe Kerese, yâhâmâ hâŋgângumune Galatia yengâlen ariop. Otmu bukunenŋe âlâmâ, kutŋe Tito, yâhâmâ hâŋgângumune Dalimati yengâlen ariop. Otmu âlâmâ, kutŋe Tikiko, yâhâmâ hâŋgângumune Epeso kapiân ariop. Bukunenŋe âlâmâ, kutŋe Luka, yâk konok nâ orop mansait. Yâhâ bukunenŋe âlâ, kutŋe Mareko, yâkŋe gurâ Kiristohât lohimbî hoŋ bayingimu nâŋgâmune âilonŋo oap. Yakât otmâ gâŋe mendâ yâk orowâk in yawu takaromawot. ¹³Otmu Epeso kapi pilâm yuân takare sâm aŋgoân Toroa kapiân garomawot. Yan ga lok âlâ, kutŋe Kapo sâm, yâkât emelan nâhât siruhât hâk katipŋe otmu ekap âlâlâ katban ya mem takaromawot.

¹⁴⁻¹⁵Lok âlâ, kutŋe Alesande, yâhâmâ goli, siliwa otmu kât kârikŋe âlâlâ um kutakumap. Yâkŋe nâhât den kakŋan sâm dondâ mem bâlenehop. Yakât otmâ yâkât sen galem otdomawot. Yawu otnihiop yakât matŋe Kutdânenŋaŋe kâpekbaŋgiwuap.

¹⁶Aŋgoân den âiân katnekbi yan bukulipne kerekŋe betnohowi. Yakât Anitâŋe ki nâŋgâyingimu bâlewuapgât naŋgan. ¹⁷Sâp yan Kutdâŋe ki betnohop. Yâkŋe mem hewewenŋe tuhunekmu nine topne ekyongowan. Otmu Kiristohât den pat ya pâku lohimbî yengât kunlipyeŋe ekyongomune nâŋgâm heŋgeŋguwi. Yawu otmâ Kutdâŋe nâŋgânihimu holaŋnekjetâ gem ariwan. ¹⁸Otmu yakât dopŋeâk Manman Bâleŋahât Amboŋe, Satanŋe mem bâlenekmapgât Kutdâŋe tihitne otmâ yâhâwuap. Otmu hâmbâi mâne sârerenekmu himbimân manmâ yâhâwom. Yakât nâŋgâm Anitâ heronŋe nâŋgâwaŋgim mepaembisân. Ya bonŋanâk.

¹⁹Den bânje sâwoman. Lohimbi yâhâp, kutyetje Akuila yet Pisisila, nângâyitgian. Otmu Onesiporohât imbiñe naomñe yengât nângâyinñian.
²⁰Yâhâ bukunenñe Erasto yamâ Korinti kapiân takawin yan katmunñe mansap. Otmu âlâmâ, kutñe Toropimo, yâhâmâ mesek otmu yañak Milete kapiân takawin yan katmunñe mansap. ²¹To yambu otmâ mâtâp manguyitgimagât in yawu takaromawot.

Yuwulo, Puren, Lino, Kalaria otmu Kiristohât lohimbi nombotñaje gurâ nângâhiahai. ²²Kutdâ orop manbuat.

Anitâñe ikñe lohimbi yengât tihityeñe olâkgât nanñan.

Nâ âwâhe,
Paulo